

Het wilde westen ontsloten

Iedere plant heeft een naam: een geslachtsnaam, een soortaan- duiding en soms een subspecies of variëteit. Klinkt logisch. Waar komt een naam vandaan? Wie beschrijft planten of hebben dat gedaan? Hoe vindt de registratie of beschrijving plaats? Zijn er spelregels om een geslacht of soort te beschrijven? Kan ik een geslacht of soort naar iemand vernoemen? Dit jaar staan in De Wereldbol plantennamen en hun naamgevers centraal.

Tekst en foto: Peter Knippels

In het begin van de 19e eeuw bestaan de Verenigde Staten uit de staten aan de oostkust, zeg maar het gebied ten oosten van de Mississippi River. In 1801 wordt Thomas Jefferson geïnstalleerd als 3e president van de VS. Jefferson wil het gebied ten westen van de VS ontdekken, ontsluiten en uiteindelijk toevoegen aan de VS. Eén van de stappen hiertoe is dat hij in 1803 de Commission of Discovery opricht en Meriwether Lewis tot leider ervan benoemt. Lewis kiest William Clark als zijn partner. De Commission of Discovery krijgt verschillende opdrachten, waaronder het inrichten van handelsovereenkomsten met de indianen langs de Missouri River, het beschrijven en in kaart brengen van het gebied, in al zijn aspecten: geologie, flora en fauna. De route die de expeditie naar het westen moet volgen is langs de Missouri River. Lewis verlaat op 4 juli 1803 Washington om de reis aan te vangen. Clark sluit zich in Clarks-

ville (Indiana) bij hem aan en uiteindelijk is de groep op 14 mei 1804 compleet en gaat de expeditie op weg. De groep bestaat uit zo'n 30 mensen van verschillende pluimage: soldaten, gidsen en tolken. De expeditie volgt de Missouri River, Yellowstone River, Marias River en de Columbia River. Op 20 november 1805 wordt de Stille Oceaan bij de monding van de Columbia River bereikt. De expeditie sticht hier als overwinteringsplaats Fort Clatsop. Op 22 maart 1806 wordt de terugreis aangevangen, om op 23 september terug te keren in St. Louis. Lewis en Clark verzamelen veel plantenmateriaal. Ze stellen geen planten op naam. Het verzamelde plantenmateriaal wordt overgedragen aan Frederick Pursch die de planten op naam stelt. Het resultaat hiervan is op papier gesteld in het tweedelige 'A Systematic Arrangement and Descriptions of the Plants of North America'.

CAMASSIA

Eén van de bolgewassen die Lewis en Clark gezien zullen hebben is *Camassia quamash*. *Quamash* is de naam die de indianen aan deze

planten hebben gegeven. *Camassia* is de verlatijnste versie van deze naam. *Camassia* bollen zijn een belangrijk onderdeel van het voedingspakket van de indianen in het westen van de VS. De bollen groeien in die tijd in grote aantallen op de vlakten. Iedere familie in een stam heeft een eigen stuk van de prairie. Aan het eind van het groeiseizoen worden de bollen met de hand geoogst. De grote bollen worden meegenomen en de kleine exemplaren worden teruggeplant. De bollen kunnen niet lang vers worden bewaard, dus worden ze gedroogd of bewerkt. Ze worden zowel gekookt als gebakken gegeten. Gekookte *Camassia* bollen worden ook gebruikt als zoetmaker. Als de bollen lang worden gekookt, wordt het zetmeel omgezet in suikers. Geïnteresseerd in het verloop van de reis en hoe het met de beroemde Indiaanse reisgenote van Lewis en Clark, Sacajawea, is gegaan, kijk dan op de website www.lewis-clark.org.

DOUGLAS EN BOLLEN

De Royal Horticultural Society (RHS) stuurt in 1824 de Schot David Douglas (1799-1834) op pad om planten te verzamelen in het noordwesten van de Verenigde Staten. Douglas richt zich met name op naaldbomen en neemt en passant de vegetatie die hij in de omgeving van de naaldbomen ziet mee. Zijn meest bekende opnaamstelling is die van de douglasspar, *Pseudotsuga menziesii*. Douglas verzamelt zaden die hij vervolgens opstuurt naar de RHS in Londen, waarmee hij in totaal 240 nieuwe planten introduceert. Douglas houdt een dagboek bij, dat in 1914 wordt gepubliceerd onder de titel 'Journal kept by David Douglas during his travels in North America 1823-1827, together with a particular description of thirty-three species of American Oaks and eighteen species of Pinus'. Douglas introduceert naast de eiken en Pinussoorten ook verschillende bolgewassen, zoals *Brodiaea grandiflora*, *Calochortus venustus*, *Camassia esculenta* en *Fritillaria pudica*.

Douglas overlijdt op 35 jarige leeftijd. Tijdens een beklimming van de vulkaan Mauna Kea op het eiland Hawaï op 12 juli 1834, valt hij in een voor dieren opgezette val, waarbij hij om het leven komt. De omstandigheden waaronder dit gebeurt, zijn verdacht. Zijn gids, een ontsnapte verdachte van een misdrijf, wordt verdacht van moord, maar dat is nooit bewezen. Douglas wordt begraven in een anoniem graf nabij het Mission House in Honolulu. Later wordt op de plek waar Douglas om het leven is gekomen een monument voor hem opgericht. Toepasselijk worden douglassparren naast dit monument geplant.